

**Διαταγή Αρχηγού Ελληνικής Αστυνομίας,
Αντιστράτηγου Κωνσταντίνου Τσουβάλα -
Επιχειρησιακή δράση – συμπεριφορά αστυνομικού
προσωπικού κατά τη λήψη μέτρων τάξης**

Αθήνα, 12 Δεκεμβρίου 2016

1. Είναι γνωστό ότι οι Υποδιευθύνσεις Μέτρων Τάξης, κυρίως, και Αποκατάστασης Τάξης, των Διευθύνσεων Αστυνομικών Επιχειρήσεων Αττικής και Θεσσαλονίκης, καθώς και οι Διμοιρίες Υποστήριξης των Διευθύνσεων Αστυνομίας Νομών αποτελούν, ως εκ της φύσεως της αποστολής τους, τις πλέον οργανωμένες, συγκροτημένες και δυναμικές επιχειρησιακές δομές τάξης της Ελληνικής Αστυνομίας.

2. Είναι, επίσης, απολύτως σαφές και κατανοητό το γεγονός ότι, ειδικά σε περιπτώσεις δημοσίων συναθροίσεων, οι συνθήκες υπό τις οποίες το προσωπικό τόσο των ανωτέρω όσο και των λοιπών αστυνομικών Υπηρεσιών που διατίθεται στη λήψη μέτρων τάξης καλείται να ανταποκριθεί στην αποστολή του και να εκπληρώσει τα καθήκοντά του είναι ιδιαίτερες, δύσκολες και στις περισσότερες περιπτώσεις σε κλίμα συγκινησιακής φόρτισης, έντασης, αγανάκτησης και ίσως, κάποιες φορές, έλλειψης ψυχραιμίας και αυτοσυγκέντρωσης.

3. Η ιδιαιτερότητα, η σοβαρότητα και η πολυπλοκότητα των καταστάσεων αυτών αναμφίβολα επιτείνεται από τις συνέπειες της βαθιάς οικονομικής κρίσης, την τελευταία εξαετία και των μέτρων που αναπόφευκτα λαμβάνονται στην προσπάθεια σταθεροποίησης και ανάταξης της Εθνικής Οικονομίας. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα τη διαμόρφωση μιας ιδιαίτερης αντίληψης και ψυχολογίας σε ορισμένες «ευαίσθητες» κοινωνικές ομάδες, όπως άνεργοι, απολυθέντες από την εργασία τους, συνταξιούχοι, εργαζόμενοι αδυνατούντες να ανταποκριθούν στις οικονομικές τους υποχρεώσεις κ.λπ., γεγονός, που ενδεχομένως αντανakλά στη συμπεριφορά και ίσως να προσδιορίζει τη στάση ορισμένων μελών τους, ιδίως σε περιπτώσεις συναθροίσεων ή πορειών που πραγματοποιούν, στο πλαίσιο των θεμιτών, καταρχήν, αντιδράσεων – διεκδικήσεών τους.

4. Με δεδομένο τον απόλυτο σεβασμό στις σχετικές Συνταγματικές επιταγές, ουδείς δύναται να αμφισβητήσει τα κατοχυρωμένα δικαιώματα των πολιτών να συναθροίζονται, να εκφράζουν ελεύθερα τη γνώμη τους και να διεκδικούν τα δικαιώματά τους, όπως επίσης, ουδείς δύναται να αντιταχθεί με πειστικό λόγο στη γενική παραδοχή ότι τα δικαιώματα αυτά θα πρέπει να ασκούνται εντός του ισχύοντος πλαισίου νομιμότητας, κατά τρόπο και στο βαθμό που να μη διαταράσσουν, πέραν του αναγκαίου μέτρου, την κοινωνικοοικονομική ζωή και να μη θίγουν δικαιώματα συνανθρώπων τους.

5. Η Ελληνική Αστυνομία, ως καθ' ύλην αρμόδιος φορέας διασφάλισης της δημόσιας τάξης και της ευνομίας είναι εκ της αποστολής της υποχρεωμένη αφενός μεν να προστατεύει και να εξασφαλίζει τη δυνατότητα ανεμπόδιστης άσκησης των ως άνω δικαιωμάτων από τους φορείς τους, αφετέρου δε να παρεμβαίνει κατά τον προσηκόντα τρόπο, προστατεύοντας το ευρύτερο δημόσιο και κοινωνικό συμφέρον αλλά και τα ατομικά δικαιώματα άλλων πολιτών, στις περιπτώσεις εκείνες που η ακραία και καθ' υπέρβαση του θεσμικού πλαισίου άσκηση των δικαιωμάτων άλλης ή άλλων κοινωνικών ομάδων τα θίγει ή τα απειλεί σοβαρά.

6. Ωστόσο, σε κάθε περίπτωση, η αστυνομική δράση για την αποκατάσταση ή την αποτροπή του κινδύνου διασάλευσης της δημόσιας τάξης, κατά τη λήψη μέτρων σε δημόσιες συναθροίσεις, επιβάλλεται να εκδηλώνεται μόνον όταν υφίσταται πραγματική και αναπότρεπτη ανάγκη, το εύρος και η έντασή της να περιορίζονται στον απολύτως αναγκαίο βαθμό, να διακόπτεται άμεσα εφόσον εκλείψουν οι λόγοι που επέβαλαν την εκδήλωσή της και οπωσδήποτε να διέπεται από τις αρχές της αναλογικότητας και της επιείκειας. Επίσης, οποιαδήποτε αστυνομική δράση, ενέργεια και συμπεριφορά πρέπει να υπακούει, απαραίτητως, απολύτως και ανεπιφυλάκτως, στους θεμελιώδεις κανόνες του σεβασμού και της προστασίας της ανθρώπινης αξιοπρέπειας.

7. Συνεκτιμώντας τα προαναφερθέντα, συνάγεται ότι, ιδίως υπό τις παρούσες συνθήκες, η δράση και η συμπεριφορά τόσο του προσωπικού των Διευθύνσεων Αστυνομικών Επιχειρήσεων Αττικής και Θεσσαλονίκης και των Διμοιριών Υποστήριξης των Διευθύνσεων Αστυνομίας Νομών, που κατά τεκμήριο αποτελούν τις βασικές επιχειρησιακές δομές λήψης μέτρων τάξης σε περιπτώσεις δημοσίων συναθροίσεων, όσο και του προσωπικού των λοιπών Υπηρεσιών του Σώματος που διατίθεται γι αυτό το σκοπό, επιβάλλεται όχι μόνον να διαμορφώνεται και να εκδηλώνεται επί τη βάση των Συνταγματικών επιταγών και του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου, κατόπιν συνεκτίμησης και σχετικής αξιολόγησης των ειδικότερων συνθηκών και ιδιαιτεροτήτων, αλλά να περιλαμβάνει και τα απαραίτητα στοιχεία ευαισθησίας και ανθρωπισμού.

8. Βάσει της ανωτέρω συλλογιστικής και προς το σκοπό διαμόρφωσης μιας αποδεκτής από την κοινωνία αντίληψης αναφορικά με τη διαχείριση, από αστυνομικής πλευράς, των δημοσίων συναθροίσεων, κρίνεται απαραίτητη η σχετική συνεχής και ουσιαστική ενημέρωση και καθοδήγηση του προσωπικού σας και ιδιαίτερος του προσωπικού που διατίθεται στη λήψη μέτρων τάξης: Προς τούτο παρακαλούμε όπως:

α. πριν από την υλοποίηση του επιχειρησιακού σχεδίου που αφορά στη λήψη μέτρων τάξης σε δημόσια συνάθροιση, να προηγείται, σε εύλογο χρόνο, συγκέντρωση του προσωπικού που θα διατεθεί, ώστε να ενημερωθεί επαρκώς από τον διευθυντή/διοικητή της Υπηρεσίας του για τις ιδιαιτερότητες του ζητήματος, τα καθήκοντα και τις ειδικότερες υποχρεώσεις του και βεβαίως για τις επιπτώσεις από τυχόν άστοχες, παρορμητικές ή εκτός του θεσμικού και κανονιστικού πλαισίου ενέργειές του,

β. να τονίζεται, επισταμένως, η ανάγκη επίδειξης πνεύματος κατανόησης και συγκατάβασης σε κάθε περίπτωση και ειδικότερα στις περιπτώσεις που οι συναθροιζόμενοι ανήκουν σε «ευαίσθητες» κοινωνικές – επαγγελματικές ομάδες (άνεργοι, απολυθέντες, συνταξιούχοι, εργαζόμενοι, κ.λπ.) και να επισημαίνεται στο βαθμό που να γίνεται απολύτως κατανοητή, η ιδιαιτερότητα και η ανθρωπιστική διάσταση του ζητήματος, ως εκ τούτου δε και η υποχρέωση αποφυγής, από πλευράς αστυνομικής δύναμης, οποιασδήποτε πράξης ή συμπεριφοράς η οποία δυνητικά θα μπορούσε να εκληφθεί ως απρεπής προσβλητική ή απαξιωτική προς τους συναθροιζόμενους και να αποτελέσει αφορμή για αντίδραση, αντιπαράθεση ή και δυσμενή σχολιασμό,

γ. να αναλύονται και να συνεκτιμώνται, υπό το πρίσμα συνολικής και σε βάθος προσέγγισης του ζητήματος, όχι μόνον τα αμιγώς επιχειρησιακού χαρακτήρα και ενδιαφέροντος δεδομένα αλλά και οι ευρύτερες συναφείς κοινωνιολογικές-ψυχολογικές ή και άλλες παράμετροι, με τη συνδρομή επιστημονικού προσωπικού (ψυχολόγου-ψυχιάτρου της Δ/σης Υγειονομικού του Σώματος), όπου και όταν αυτό είναι εφικτό, ώστε η αντίληψη και οι ενέργειες του προσωπικού που διατίθεται στη λήψη μέτρων τάξης κατά τις προαναφερόμενες συναθροίσεις, οι εντολές των επικεφαλής του και οι διαταγές των προϊσταμένων/διοικητών του, να τελούν σε αρμονία προς το πνεύμα της παρούσας και να αναδεικνύουν στην πράξη τα στοιχεία της υπευθυνότητας, της ορθής κρίσης, της ευαισθησίας και του ανθρωπισμού,

δ. να επισημαίνονται, επίσης, η ιδιαίτερη ψυχολογική πίεση και συναισθηματική φόρτιση στην οποία ενδεχομένως βρίσκονται οι συναθροιζόμενοι και παράλληλα η ανάγκη διατήρησης της ηρεμίας και της αποφασιστικότητας καθώς και η επίδειξη της απαραίτητης αυτοκυριαρχίας της αστυνομικής δύναμης σε τυχόν προκλήσεις από πλευράς συναθροιζομένων,

ε. να επαναλαμβάνεται μετ' επιτάσεως η βασική αρχή υπό την οποία τελεί ο κεντρικός επιχειρησιακός σχεδιασμός και γενικά ο προσανατολισμός του Σώματος, η οποία συνίσταται στην αυτονόητη παραδοχή ότι η Ελληνική Αστυνομία και το προσωπικό της λειτουργούν πάντοτε στο πλαίσιο της νομιμότητας και προς το συμφέρον της κοινωνίας και των πολιτών,

στ. κάθε φορά, μετά την ολοκλήρωση των μέτρων, να πραγματοποιείται αποτίμηση των σχετικών αποτελεσμάτων, στο πλαίσιο της οποίας να επισημαίνονται τυχόν «αστοχίες» ή δυσλειτουργίες που διαπιστώθηκαν, να επιλύονται ώστε να μην επαναλαμβάνονται λάθη που ενδεχομένως συνέβησαν και να αξιολογείται η εν γένει απόδοση του προσωπικού, με επιβράβευση της σωστής, επαγγελματικής και υπεύθυνης συμπεριφοράς και αποδοκιμασία ή και πειθαρχικό έλεγχο, εφόσον απαιτείται,

οποιασδήποτε ανάρμοστης, αντιεπαγγελματικής και εν πάση περιπτώσει αντιβαίνουσας στο ισχύον θεσμικό και κανονιστικό πλαίσιο και στο πνεύμα της παρούσας πράξης ενέργειας.

9. Οι Γενικοί Αστυνομικοί Διευθυντές, Γενικοί Περιφερειακοί Αστυνομικοί Διευθυντές και Διευθυντές των Υπηρεσιών προς τις οποίες απευθύνεται η παρούσα παρακαλούνται όπως, κατά λόγο αρμοδιότητας, μεριμνήσουν για την ακριβή ενημέρωση - εφαρμογή αυτής από το προσωπικό όλων των υφισταμένων τους Υπηρεσιών, ασκώντας τη δέουσα εποπτεία και έλεγχο και εκδίδοντας σχετικές προς τούτο ειδικότερες οδηγίες και παραινέσεις.

10. Οι Γενικοί Επιθεωρητές Αστυνομίας Νοτίου Ελλάδος και Βορείου Ελλάδος παρακαλούνται όπως εποπτεύσουν, κατά λόγο αρμοδιότητας, τη διαδικασία υλοποίησης της παρούσας εκδίδοντας προς τούτο τυχόν πρόσθετες επιμέρους εντολές και κατευθύνσεις.

-Ο-
ΑΡΧΗΓΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΟΥΒΑΛΑΣ
ΑΝΤΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ